

Margareta Lind
Parkheden Navin
Hanne Olsson

522 787 51

Utges av
Sveriges Försäkringsförbund

Redaktion:
Bjare Falch, Urban Bergman,
Jan Otterheim

Abonnemang, Distribution:
Monica Skarborn
Försäkringsförbundet
Klara Norra Kyrkogata 33
111 22 STOCKHOLM
tel. 08-783 98 00

08-522 785 00

Stockholm 2004

© Sveriges Försäkringsförbund

ISSN 1104-2753

Tryck: Edita Norstedts Tryckeri AB 2004

RFS 2003 DEL B

2003

RÄTTSFALL FÖRSÄKRING och SKADESTÅND

DEL B

Tingsrätten

Färs bolag

Univertek bibliotek

2003

Anlitande av kvalificerat ombud
1986:23

Fråga huruvida tvist avser med äktenskapsskillnad sammanhängande frågor
1989:14, 24

1982:42
1983:57, 66
1984:15
1985:26
1986:3, 35
1987:9, 34, 52
1988:10, 24, 36
1989:6, 19, 21
1990:5, 19, 27
1991:21
1992:14, 24, 32
1993:19
1994:11, 23
1995:23,33
1997:12, 15, 16

Rättegångskostnader/Ombudskostnader

1985:10
1986:28, 29, 32
1987:56
1988:30
1989:38

å conto betalning

1995:42

Vilka kostnader försäkringen ersätter

fråga om försäkringstagaren avstår från sina möjligheter att få ersättning från motparten

1997:9

kostnader för gränsutlåtande och fastighetsbestämning i lantbruksförsäkring

1999:2

kostnad för tolk

1999:12

En eller flera tvister

1989:51
1991:37

1993:10
1994:7,28
1995:36,39
1997:26

1998:2,7,9
1999:15,20

Befogat intresse

1993:14
2000:8

Rättsskydd för konkursbo

1995:13

Beräkning av självrisk

1995:37

Uppförande av byggnad

1989:26

1993:11

Borgensåtagande till förmån för någon i dennas yrkesverksamhet

1989:36
1993:22

Fråga om tvist gäller borgensåtagande

1990:28

Fråga om tvist avser patent eller annan immaterialrätt

1996:22

Anmälan inom tre år från tvistens upkomst

1996:1

Verkställighet av dom

1996:6

Vem försäkringen gäller för

1996:13

1997:24

1998:8

2000:12

när försäkringstagaren gått i konkurs

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR FÖRETAG

Fråga om en eller flera skador skall anses föreligga

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

22.1. Högsta ersättning

Vid varje skada är bolagets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till fyra basbelopp.

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. Om den försäkrade har flera tvister skall dessa räknas som en skada om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagarens verksamhet består i att tillhandahålla olika former av s.k. hårhjälpsbehandlingar. Mot försäkringstagaren har åtta stämningsansökningar ingetts från olika patienter som fått konst hår inplanterat. Kärandena gör i första hand gällande att försäkringstagaren är skadeståndsskyldig på grund av strikt ansvar. I andra hand hävdas att försäkringstagaren skall svara enligt en lämnad garanti. Slutligen görs gällande att försäkringstagaren uppsåtligt eller av vårdslöshet vållat kärandena personskada. Vid tingsrätten har beslut meddelats om att tre av målen skall handläggas som s.k. pilotmål. Som skäl för detta beslut har angetts att grunderna i samtliga mål är lika.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har beviljat endast ett rättsskydd avseende de åtta målen eftersom kärandenas yrkanden stöder sig på väsentligen samma grunder. -

gjut
ipp

ersa
nlin

1995: 39

Försäkringstagaren anser att de åtta målen skall betraktas som åtta separata rättsskyddsärenden.

Utlåtande:

Enligt nämndens mening vilar inte samtliga käromål på väsentligen samma grund. Bolaget är därmed inte berättigat att med hänvisning till det återopade villkoret avböja försäkringstagarens begäran om rättsskydd med hänvisning till att endast en skada skall anses vara för handen.

SVN - Dnr 81/1995

Hemförsäkring, Rättsskyddsförsäkring

Fråga om försäkringstagaren har en eller flera tvister

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedan angivna fall av följande försäkringsvillkor.

HEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDD
Självrisk och högsta ersättningsbelopp

Självrisk är 500 kronor jämte 10 % av överskjutande kostnader.

Vi betalar vid varje tvist högst ett belopp som motsvarar 3 basbelopp för det år tvisten uppkom.

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister skall de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse:

Försäkringstagaren fick vårdnaden om sonen A genom en tingsrättsdom i september 1982 efter att ungefär ett halvt år tidigare ha fått den interimistiska vårdnaden. Tingsrättens dom fastställdes av hovrätten i december 1982. Högsta domstolen gav inte prövningstillstånd. Därefter tog den före detta hustrun egenmäktigt med sig sonen till Norge och bosatte sig där. Vid norsk domstol väckte hon 1983 talan mot försäkringstagaren angående överflyttande av vårdnaden om sonen. Efter det att talan avvisats instämde hon försäkringstagaren vid Göteborgs tingsrätt genom stämningsansökan som inkom till tingsrätten i juli 1984. Hon yrkade att vårdnaden om sonen skulle överflyttas till henne. Käromålet ogillades. Hovrätten fastställde tingsrättens dom och högsta domstolen meddelade inte prövningstillstånd. Hon återkom med en stämningsansökan i augusti 1986 med yrkande dels att vårdnaden om sonen skulle överföras till henne, dels att försäkringstagaren skulle förpliktigas att utge underhållsbidrag. Yrkandena ogillades av tingsrätten vars domslut fastställdes av hovrätten i november 1988. Högsta domstolen har i februari 1989 beslutat att inte meddela prövningstillstånd i målet.

Försäkringstagarens före detta hustru har därefter ånyo väckt talan mot försäkringstagaren vid en domstol i Norge med yrkande om att få vårdnaden om sonen. Denna talan har avvisats av den norska domstolen vars beslut den före detta hustrun överklagat. Lagmansrätten har dock fastställt avvisningsbeslutet och målet ligger nu i höyeste retten. Försäkringstagaren har efter ansökan 1986 beviljats rättsskydd i vårdnadstvisten. Försäkringen gäller enligt ovan angivna villkor med högsta ersättningsbelopp motsvarande tre basbelopp 1986 eller 69 900 kronor. Med hänsyn till tvistens karaktär har försäkringstagaren, oaktat att den före detta hustruns talan ogillats, inte tillerkänts ersättning för rättegångskostnaderna. Genom rättsskyddsförsäkringen har därför ersättning, efter avdrag av gällande självrisk, utgått med 41 805 kronor. Det skall här antecknas att försäkringstagaren även vid tidigare tillfällen beviljats rättsskydd i vårdnadsmålen. Sedan försäkringstagaren begärt rättsskydd i anledning av den senaste processen i Norge har bolaget meddelat att tidigare beviljat rättsskydd gäller eftersom yrkandena i målet stöder sig på väsentligen samma grund. Därvid har även framhållits att av rättsskyddsbeloppet återstår att disponera skillnaden mellan 69 900 kronor och 41 805 kronor. Försäkringstagaren delar inte bolagets bedömning utan hävdar att nu föreliggande tvist är att betrakta som ett nytt rättsskyddsärende med ett nytt högsta belopp att disponera i tvisten.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget anser att yrkandena i målen stöder sig på väsentligen samma grund och att det tidigare meddelade rättsskyddet därför även gäller den nu aktuella tvisten. - Försäkringstagaren har framhållit att en part kan återkomma hur många gånger som helst med begäran om överflyttande av vårdnaden och att den före detta hustrun varje gång vänder sig till domstol och som ny omständighet åberopar att hon oavbrutet haft sonen hos sig alltsedan hon förde honom till Norge 1983.

Utlåtande:

I en situation som den förevarande torde det inte vara förenligt med normalt språkbruk att anse att försäkringstagaren "har" flera tvister. I vart fall är den oklarhet som i detta avseende vidlåder villkoret sådan att den bör gå ut över bolaget. Nämnden kommer därmed till uppfattningen att den tvist vari rättegång inleddes år 1986 och den nu aktuella tvisten inte skall räknas som en tvist vid tillämpning av regeln om högsta ersättningsbelopp i försäkringsvillkorets andra stycke.

(Dnr 89/1989)

Stockholm den 5 april 1990
För SKADEFÖRSÄKRINGENS VILLKORSNÄMND

Hans Stark

/Göran Karlstedt

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRINGFråga om en eller flera tvister skall anses föreligga

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedan angivna fall av följande försäkringsvillkor.

En tvist anses föreligga om Du och annan försäkrad står på samma sida. Även om Du har flera tvister skall de räknas som en tvist om det avser samma skada eller om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagaren sålde år 1985 en villa. Tvist uppstod därefter mellan försäkringstagaren och köparen angående dolt fel. Köparen gjorde gällande att en fuktinträngning i villan orsakats av felaktig dränering och felaktig återfyllning av dräneringsmaterial. Enligt sakkunnigutredning låg bl.a. dräneringsledningen för högt i förhållande till byggnadens bottenplatta. Detta utgjorde ett ursprungligt fel. Mot denna bakgrund inledde köparen ett rättsligt förfarande gentemot försäkringstagaren. Tvisten avgjordes år 1990 till köparens förmån. Försäkringstagaren hade för denna tvist beviljats rättsskydd av bolaget. Härfter har försäkringstagaren inlett ett rättsligt förfarande mot den ursprunglige byggherren avseende felet i fastigheten. Försäkringstagaren gör gällande att det nu är fråga om en ny tvist och att han är berättigad till ett nytt rättsskydd.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har avböjt försäkringstagarens begäran om rättsskydd med hänvisning till att den nu anhängiggjorda tvisten avser samma skada, dvs. den felaktiga dräneringen i villan. På grund härav skall skadan enligt villkoren bedömas såsom en tvist alldeles oavsett om talan regressvis riktas mot en annan part. - Försäkringstagaren anser att det är fråga om skilda skador mellan skilda parter.

Utlåtande:

Såvitt framgår av bolagets redogörelse kan tvisten med köparen angående dolt fel på fastigheten och den nu anhängiggjorda

tvisten mot den ursprunglige byggherren inte anses avse samma skada och kan yrkandena inte anses stödja sig på väsentligen samma grund. Bolaget äger därför inte avböja försäkringstagarens begäran om rättsskydd med hänvisning till nämnda villkor.
(Dnr 84/1991)

Stockholm den 21 februari 1992

VILLAHEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDD

Fråga om tvister avser samma skada eller om yrkanden väsentligen stöder sig på samma grund

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

E 2 Rättsskyddsförsäkring

E 2.5 Självrisk och högsta ersättningsbelopp

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister skall de räknas som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena väsentligen stöder sig på samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet: Försäkringstagaren köpte år 1987 en fastighet av personen A. Ett par år senare sålde försäkringstagaren i sin tur fastigheten till personen B. Tvist har uppkommit mellan försäkringstagaren och B avseende fel i fastigheten. B har därvid gjort gällande i första hand att försäkringstagaren utfäst att ny dränering skulle vara utförd eller att fastigheten i vart fall skulle sakna kärnegenskap. I andra hand har B åberopat dolt fel. I tvisten tillämpas jordabalken i dess lydelse efter den 1 januari 1990. Tvist har också uppkommit mellan försäkringstagaren och A där försäkringstagaren gör gällande att A lämnat en utfästelse om dräneringen. I tvisten tillämpas jordabalken i dess lydelse före den 1 januari 1990. Den tingsrätt som handlägger de båda tvisterna har valt att inte handlägga dem gemensamt.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget, som anser att det föreligger endast en tvist i villkorets mening, hänvisar till att de båda tvisterna vid tingsrätten avser samma

skada, nämligen bristerna hos dräneringsledningen med samma skada på fastigheten som följd. Bolaget anser också att yrkandena i de båda tvisterna stöder sig på väsentligen samma grund.

- Försäkringstagaren anser att det föreligger två tvister i villkorets mening och framhåller bland annat att prövningen vid tingsrätten i de båda målen kommer att avse olika omständigheter och grunder.

Utlåtande:

Enligt nämndens mening kan yrkandena i de två målen vid tingsrätten inte anses stödja sig på väsentligen samma grund.

Enligt det åberopade villkoret skall, även om försäkringstagaren har flera tvister, en tvist anses föreligga om de avser samma skada. Avgörande för prövningen av den hänskjutna tolkningsfrågan är om tvisterna i de båda målen vid tingsrätten kan anses avse samma skada.

Enligt nämndens mening framstår det som oklart om uttrycket "samma skada" i ett fall som det föreliggande avser den fysiska bristfälligheten hos fastigheten eller den ekonomiska skada som uppkommit. Såsom nämnden i flera fall tidigare uttalat bör oklarheter i försäkringsvillkoren i första hand drabba bolaget. Mot denna bakgrund finner nämnden att bolaget inte är berättigat att med hänvisning till det åberopade villkoret avböja försäkringstagarens begäran om rättsskydd.

SVN - Dnr 13/1998

BILFÖRSÄKRING- RÄTTSSKYDDFråga om en eller flera tvister skall anses föreliggande

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

Villkorstexten - bilförsäkring 10.12:

"Även om försäkrad har flera tvister ska de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelse eller omständigheter"

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagaren köpte i januari 1997 en bil för 110 000 kr och har haft en tvist med säljaren om fel på bilen. Felet var av teknisk art och bestod av en läckande kylare och sprucket topplock / cylinder. Försäkringstagaren krävde först att skadorna skulle repareras och när detta inte utfördes önskade hon häva köpet. Bolaget beviljade rättsskydd i tvisten angående hävning av bilköpet i april 1997. Parterna träffade en förlikning i maj 1997. I augusti 1997 fick bolaget kännedom om att ärendet åter var aktuellt. Försäkringstagaren ville göra en ny hävningsförklaring och inleda en ny process mot säljaren. Tvisten var föranledd av att AB Svensk Bilprovning inte godkände bilen vid besiktning då bilen saknade ett galler som skulle vara monterat direkt bakom framstolarna. Att galler fanns var ett krav för att bilen skulle få brukas i trafik. Tvisten har prövats i tingsrätt varvid försäkringstagaren förlorade målet. Dom i målet meddelades i mars 1998. Försäkringstagaren har begärt rättsskydd även i den senare tvisten.

Bolaget har vidare anfört: Även om försäkringstagaren har två tvister angående hävning av köpeavtalet skall de räknas om en tvist enligt försäkringsvillkoren och därmed skall endast ett försäkringsbelopp utgå. Bolaget har tidigare beviljat

rättsskydd i tvist mellan säljaren och försäkringstagaren angående hävning av bilköpet på grund av fel på kylare, topplock/cylinder. I den nu anmälda tvisten om hävning av köpet åberopas till stöd för talan samma bilköp och samma köpeavtal som i den tidigare tvisten. Då yrkanden i de bägge tvisterna stöder sig på väsentligen samma händelse eller omständighet, dvs. bilköpet, är det fråga om ett försäkringsärende. - Försäkringstagaren anser att det är fråga om två försäkringsärenden då det är två tvister. De bägge tvisterna stöder sig inte på väsentligen samma händelse eller omständigheter. Talan i den första tvisten stöder sig på att fordonet hade vissa fysiska fel och i den andra tvisten på att fordonet inte lagligen fick framföras i det skick den såldes. Yrkandena i de båda tvisterna stödde sig således på helt olika omständigheter, dvs. helt olika fel och brister i fordonet.

Utlåtande:

Det aktuella försäkringsvillkoret tar enligt sin ordalydelse sikte på situationen då en försäkringstagare "har" flera tvister. Formuleringen måste enligt nämndens mening uppfattas så att den avser fall då försäkringstagaren samtidigt har flera pågående tvister. I det föreliggande fallet var situationen en annan, eftersom den första tvisten var avslutad när den andra tvisten påbörjades. De båda tvisterna skall därför inte med stöd av det aktuella försäkringsvillkoret räknas som en tvist.

SVN - Dnr 32/1998

B:2 1999:20

Skadeförsäkringens
Villkorsnämnd

VILLAHEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDD

Fråga om flera tvister skall räknas som en tvist

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

K Rättsskyddsförsäkring

Högsta ersättningsbelopp

Genom försäkringen betalar vi vid varje tvist högst 100 000 kr (inklusive moms).

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister räknas de som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelse eller omständighet. Således anses en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

I samband med att försäkringstagaren år 1996 skulle köpa en fastighet anlätades en besiktningsman för att fastställa fastighetens skick inför överlåtelsen. Besiktningsmannen påtalade inte några brister avseende fastighetens dränering och täthet vad gällde källarvägg och återfyllnadsmaterial. Senare har brister gett sig tillkänna genom att vatten läckt in. Försäkringstagaren har efter övervägande om vilken part han skulle vända sig till valt att gentemot säljaren göra gällande rätt till nedsättning av köpeskillingen. I den tvisten beviljade bolaget rättsskydd. Tingsrätten fann med hänsyn till typen av dräneringsanläggning och dennas livslängd att försäkringstagaren inte haft fog för att vid köpetillfället förutsätta att en fungerande dränering fanns. Vidare fann tingsrätten att försäkringstagaren inte fullgjort sin undersökningsplikt. Tingsrätten ogillade försäkringstagarens talan mot säljaren. Försäkringstagaren avser nu att föra talan om skadestånd mot besiktningsmannen på grund av bristfälligt besiktningsutlåtande. Försäkringstagaren har begärt rättsskydd i tvisten med besiktningsmannen.

1999:20

Bolaget har vidare i huvudsak anfört: Försäkringsbolaget anser med stöd av det åberopade villkoret att det är fråga om samma tvist då yrkandena avser samma skada eller stöder sig på väsentligen samma händelse eller omständighet. - Försäkringstagaren har framhållit att den ursprungliga tvisten rör en tillämpning av 4 kap. 19 § jordabalken och avsett nedsättning av köpeskillning och att den nu aktuella tvisten rör skadestånd till följd av ett bristfälligt besiktningsutlåtande.

Utlåtande:

Av den lämnade redogörelsen framgår att tvisten med säljaren avsåg nedsättning av köpeskillingen på grund av fel i fastighet och att tvisten med besiktningsmannen avser skadestånd på grund bristfälligt utförd besiktning. Enligt nämndens mening stöder sig inte yrkandena i de båda tvisterna på väsentligen samma händelse eller omständighet.

Vad gäller frågan om de båda tvisterna avser samma skada kan konstateras att yrkandena är olika då de avser kompensation i form av prisnedsättning respektive skadestånd. Enligt nämndens mening är innebörden av uttrycket "samma skada" oklar i ett sammanhang som detta. Oklarheten i försäkringsvillkoret bör drabba bolaget. På grund härav finner nämnden att de båda tvisterna inte skall räknas som en tvist enligt det aktuella försäkringsvillkoret.

SVN - Dnr 44/1999

VILLAHEMFÖRSÄKRING-RÄTTSSKYDD

Fråga om en eller flera tvister föreligger

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedan angivna fall av följande försäkringsvillkor.

I RÄTTSSKYDD

5.1 Vi betalar vid varje tvist högst 75.000 kronor.

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister skall de räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter. (Således kan en tvist anses föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.)

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagarna förvärvade i oktober 1987 en fastighet. Under påstående att den korrekta köpeskillingen inte upptogs i fångeshandlingen ansökte säljaren i augusti 1991 om stämning på försäkringstagarna och yrkade att överlåtelsen av fastigheten skulle ogiltigförklaras. I maj 1992 ansökte försäkringstagarna om genstämning på säljaren och yrkade att denne, oberoende av utgången i den tidigare tvisten, skulle återbetala ett visst belopp till försäkringstagarna. Till grund härför anförde försäkringstagarna att det utöver köpeskillingen i köpekontraktet hade avtalats att försäkringstagarna skulle erlagga ett visst belopp för arbeten och ombyggnation av fastigheten som säljaren skulle ombesörja. Beloppet erlades av försäkringstagarna. Säljaren ombesörjde dock, enligt försäkringstagarna, trots detta endast smärre arbeten. De båda målen handläggs i samma rättegång. I september 1991 beviljade bolaget rättsskydd för den första tvisten i vilken säljaren är käreande. I juli 1992 gav bolaget försäkringstagarna besked om att den senare uppkomna tvisten enligt bolaget omfattas av tidigare beviljat rättsskydd.

Bolaget har vidare anförts: Bolaget anser således att det föreligger en tvist i villkorens mening eftersom båda tvisterna rör försäkringstagarnas förvärv av den aktuella fastigheten och då säljaren är motpart i tvisterna. Yrkandena i tvisterna stöder sig på väsentligen samma omständigheter, nämligen vad som har

förevarit vid överenskommelsen om köpet av fastigheten. - Försäkringstagarna anser att det föreligger två tvister i villkorens mening.

Utlåtande:

Enligt nämndens mening framgår av den lämnade redogörelsen att de yrkanden som framställts i respektive tvist stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter. Enligt det åberopade villkoret skall därmed endast en tvist anses föreligga. Nämnden biträder således bolagets uppfattning.
SVN - Dnr 26/1993

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR FÖRETAG

Fråga om tvister avser samma skada eller om yrkanden stöder sig på väsentligen samma grund

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

E 43.1 Högsta ersättning

Vid varje tvist är bolagets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till högst fem basbelopp.

En tvist anses föreligga om

de försäkrade har flera tvister som avser samma skada eller där yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagaren träffade med en entreprenör ett avtal om uppförande av en tillbyggnad till en industribyggnad. Sedan entreprenaden utförts innehöll försäkringstagaren betalningen med hänvisning till att entreprenaden var behäftad med fel och brister. Tvist uppkom mellan entreprenören och försäkringstagaren, varvid entreprenören invände att felen och bristerna besiktigats och godkänts av en besiktningsman och att försäkringstagaren därför var skyldig att betala. Entreprenören gjorde gällande att AB 72 avtalats mellan parterna och att försäkringstagaren i vart fall reklamerat för sent. Tvist har också uppkommit mellan försäkringstagaren och besiktningsmannen angående den sistnämndes eventuella skadeståndsansvar för vårdslöshet eller försumlighet vid besiktningen av

entreprenaden. Försäkringstagaren är av uppfattningen att han mot entreprenören endast kan föra talan om de fel och brister som besiktningsmannen inte kunnat upptäcka vid slutbesiktningen och att han måste föra talan mot besiktningsmannen angående de fel och brister som denne borde ha påtalat vid besiktningen. Försäkringstagaren, som har meddelats rättsskydd i tvisten med entreprenören, har begärt rättsskydd också för tvisten med besiktningsmannen.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har avböjt att meddela rättsskydd för försäkringstagarens tvist med besiktningsmannen med hänvisning till att det föreligger endast ett försäkringsfall, varför försäkringstagaren har tillgång till endast ett försäkringsbelopp för de båda tvisterna. Dessa avser samma skada, dvs. fel och brister i utförd entreprenad. Härtill kommer att yrkandena i de båda tvisterna stöder sig på väsentligen samma grund, eftersom försäkringstagaren i båda tvisterna bör åberopa att entreprenaden är behäftad med fel eller brist. - Försäkringstagaren, som anser att två tvister föreligger, framhåller särskilt följande. Tvisterna vilar på olika grunder. Försäkringstagarens tvist med entreprenören är en kontraktsrättslig tvist som gäller fel eller brist i entreprenad. Tvisten med besiktningsmannen avser skadestånd enligt allmänna skadeståndsrättsliga grunder. Dessutom avser de båda tvisterna olika fel i entreprenaden.

Utlåtande:

Den skada som avses med försäkringstagarens tvister med entreprenören och besiktningsmannen avser fel och brister i en och samma entreprenad. Vid tillämpningen av villkoret saknar det enligt nämndens mening betydelse att försäkringstagarens anspråk mot entreprenören respektive besiktningsmannen möjligen avser olika felaktigheter i entreprenaden. Nämnden delar därför bolagets uppfattning att försäkringstagarens båda tvister avser samma skada och därför skall betraktas som en tvist vid tillämpningen av det aktuella försäkringsvillkoret.

SVN - Dnr 61/1997

VILLAHEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDD

Fråga om en eller flera tvister föreligger

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedan angivna fall av följande försäkringsvillkor.

E 2 Rättsskydd

2.5

Vi betalar vid varje tvist högst ett belopp som motsvarar tre basbelopp för det år tvisten uppkom.

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister skall de räknas som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Tre familjemedlemmar, vilka omfattas av samma villahemförsäkring, påkördes av en bil och skadades vid ett och samma tillfälle när de promenerade på en trottoar. Samtliga ådrog sig personskador.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har meddelat ett rättsskydd för familjemedlemmarna tillsammans. Deras anspråk grundar sig på en och samma skadehändelse och avser i samtliga fall skadestånd för personskada. De står därför på samma sida. Om flera tvister skulle anses föreligga är det bolagets uppfattning att de försäkrades yrkanden avser samma skada och stöder sig på väsentlig samma grund, varför ändå endast ett rättsskydd skall utgå. - Försäkringstagarna anser att

tre skilda tvister föreligger.

Utlåtande:

Av den lämnade redogörelsen framgår att de tre försäkringstagarna samtliga drabbats av personskada. En skada föreligger därmed för var och en av försäkringstagarna.

I det åberopade villkoret föreskrivs att om en försäkringstagare har flera tvister, så kan dessa ändå under vissa förutsättningar anses som en tvist. I förevarande fall har ingen av de tre försäkringstagarna mer än en tvist, varför tillämpning av denna del av villkoret inte kan komma i fråga.

Nämnden finner således att en tvist föreligger för var och en av de tre försäkringstagarna.

SVN - Dnr 71/1994

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING FÖR FÖRETAG

Fråga om en eller flera skador skall anses föreligga

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

22.1. Högsta ersättning

Vid varje skada är bolagets ersättningskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till fyra basbelopp.

En skada föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. Om den försäkrade har flera tvister skall dessa räknas som en skada om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagarens verksamhet består i att tillhandahålla olika former av s.k. hårhjälsbehandlingar. Mot försäkringstagaren har åtta stämningsansökningar ingetts från olika patienter som fått konsthår inplanterat. Kärandena gör i första hand gällande att försäkringstagaren är skadeståndsskyldig på grund av strikt ansvar. I andra hand hävdas att försäkringstagaren skall svara enligt en lämnad garanti. Slutligen görs gällande att försäkringstagaren uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat kärandena personskada. Vid tingsrätten har beslut meddelats om att tre av målen skall handläggas som s.k. pilotmål. Som skäl för detta beslut har angetts att grunderna i samtliga mål är lika.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har beviljat endast ett rättsskydd avseende de åtta målen eftersom kärandenas yrkanden stöder sig på väsentligen samma grunder. -

1995: 39

Försäkringstagaren anser att de åtta målen skall betraktas som åtta separata rättsskyddsärenden.

Utlåtande:

Enligt nämndens mening vilar inte samtliga käromål på väsentligen samma grund. Bolaget är därmed inte berättigat att med hänvisning till det åberopade villkoret avböja försäkringstagarens begäran om rättsskydd med hänvisning till att endast en skada skall anses vara för handen.

SVN - Dnr 81/1995

VILLAHEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDDFråga om en eller flera tvister skall anses föreligga

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

Villahemförsäkring (VH 92)

F 4 Vilka kostnader rättsskyddet ersätter**Högsta ersättningsbelopp**

Vid varje tvist är högsta ersättningsbelopp 75.000 kr.

En tvist anses föreligga om du och annan försäkrad står på samma sida. Även om du har flera tvister skall de räknas som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena stöder sig på samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Den 2 maj 1995 sålde försäkringstagaren sin fastighet. Tillträdesdag var den 1 augusti 1998. Köparen fick tillgång till fastigheten tidigare och uppmärksammade då rötskador i bottenbjälklaget. Reparationskostnaderna uppskattades till 200 000 kr och på grund härav ville köparen häva köpet. Försäkringstagaren accepterade inte hävningen och krävde i stället att köparen fullföljde köpet och betalade avtalad köpeskilling. Ärendet har vid tingsrätten behandlats som två tvister. I det ena målet är försäkringstagaren kärke och yrkar skadestånd under åberopande av att köparen gjort sig skyldig till kontraktsbrott eftersom han inte fullföljt träffat köpeavtal avseende fastigheten. I det andra målet är köparen kärke och yrkar hävning av

1998:9

fastighetsköpet eftersom fastigheten vid köpet var behäftat med ett dolt fel av väsentlig betydelse.

Bolaget har vidare anfört: Enligt bolagets uppfattning är det i försäkringsvillkorets mening endast en tvist och försäkringstagaren är därmed endast berättigad till ett rättsskydd. De båda tvisterna har uppkommit på grund av försäljningen av fastigheten och köparen är motpart i de båda tvisterna. Yrkandena i tvisterna stöder sig på väsentligen samma omständigheter, nämligen försäljningen av fastigheten. - Försäkringstagaren anser att det föreligger två tvister i villkorens mening och hänvisar till att man i det ena fallet åberopar avtalslagen medan man i det andra fallet åberopar jordabalkens bestämmelser om dolda fel.

Utlåtande:

Innebörden av uttrycket "samma skada" i försäkringsvillkor rörande rättsskydds-försäkring är oklar. Oklarheten i detta avseende bör gå ut över bolaget. Nämnden finner vidare att yrkandena i de båda tvisterna inte kan anses stödja sig på väsentligen samma grund. De båda tvisterna skall därför enligt det aktuella försäkringsvillkoret inte räknas som endast en tvist.

SVN - Dnr 24/1998

RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING

Fråga om yrkanden stöder sig på väsentligen samma grund

Bolaget har hänskjutit fråga om tillämpning i nedan angivna fall av följande försäkringsvillkor.

D 8.2

En skada anses föreligga om
- den försäkrade har flera tvister där yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagaren var ägare till en travhäst som den 25 juni 1988 skulle delta i tävling. Hästen transporterades av detta skäl till travbanan dagen före tävlingen. Ansvarigt för tävlingen var ett travsällskap. Försäkringstagaren hyrde en box i ett gäststall vid tävlingsbanan av ställägaren. På morgonen den 25 juni 1988 påträffades hästen död i boxen. Dödsorsaken var kvävning vilken inträffat genom att hästen stuckit in sitt huvud i ett mellanrum mellan boxens sidogaller och tak och där fastnat med huvudet. Försäkringstagaren väckte talan mot såväl travsällskapet som ställägaren och gjorde gällande att dessa varit försumliga samt hävdade vidare, när det gällde travsällskapet, att detta även hade ett presumtionsansvar grundat på ingånget hyres- eller depositionsavtal. Hovrätten fann att travsällskapet och ställägaren varit försumliga. De ålades därför skadeståndsskyldighet gentemot försäkringstagaren.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget menar att det i förevarande fall

1994:07

uppenbarligen är fråga om en skada. Grunden för skadeståndstalan är densamma i båda fallen, nämligen att stallet inte uppfyllt gällande normer vilket lett till att hästen kvävts. Yrkandena stöder sig följaktligen på väsentligen samma grund. Tyngdpunkten ligger på det culpaansvar som försäkringstagaren gjort gällande. - Försäkringstagaren anser att talan mot stallägaren grundas på ett utomobligatoriskt ansvar för travbanan i egenskap av fastighetsägare medan talan mot travsällskapet grundas på ett inomobligatoriskt ansvar till följd av mellan parterna ingånget hyresavtal.

Utlåtande:

Av den lämnade redogörelsen framgår enligt nämndens mening att talan mot travsällskapet och mot stallägaren stöder sig på väsentligen samma grund. Nämnden biträder således bolagets uppfattning att en skada skall anses föreligga.

SVN - Dnr 10/1994

VILLAHEMFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDD

Fråga om en eller flera tvister skall anses föreligga

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

5.2

En tvist anses föreligga om Du och annan försäkrad står på samma sida. Även om Du har flera tvister ska de räknas som en tvist om de avser samma skada eller om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagarna träffade den 14 april 1992 avtal om entreprenad med ett byggbolag avseende till- och ombyggnad av deras fastighet. Bolaget skulle enligt avtalet utföra bygnads-, ventilations-, plåt- och VA-arbeten samt tillhandahålla en ansvarig arbetsledare för arbetena. Byggbolaget skulle vidare svara för samordningen inom entreprenaden. Takpriset för entreprenaden var 425 000 kr exklusive mervärdesskatt. Avtalet föreskrev vidare att byggbolaget vid försening skulle utge ett vite om 10 000 kr per påbörjad vecka. Den 17 augusti 1992 hävde försäkringstagarna entreprenadavtalet under hänvisning till dröjsmål från byggbolagets sida. Försäkringstagarna väckte talan och yrkade vite och skadestånd. Byggbolaget bestred försäkringstagarnas yrkanden samt ingav genstämning med yrkande att försäkringstagarna skulle förpliktas att utge ersättning för tillägsarbeten med 303 906 kr.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har beviljat försäkringstagarna rättsskydd avseende frågan om färdigställande av entreprenaden. Enligt bolaget föreligger endast en tvist mellan parterna, eftersom grunden för såväl försäkringstagarnas som byggbolagets yrkanden är entreprenadavtalet. - Försäkringstagarna anser att två

1995: 36

tvister föreligger. De har särskilt pekat på att kravet avseende tilläggsarbeten inte har någon förankring i entreprenadavtalets villkor, av vilka det bl.a. framgår att arbetet skall utföras på löpande räkning med takpris.

Utlåtande:

Vid entreprenader förekommer regelmässigt - även i de fall där fast pris för en entreprenad bestämts - att tilläggsarbeten med nära anknytning till det ursprungliga entreprenadavtalet utförs. Att så ofta sker förutsätts också i det dominerande standardavtalet på entreprenadområdet, AB 92.

Mot denna bakgrund finner nämnden att såväl försäkringstagarnas som byggbolagets yrkanden i villkorens mening stöder sig på väsentligen samma grund. Nämnden biträder således bolagets ståndpunkt att endast en tvist skall anses föreligga.

SVN - Dnr 74/1995

FASTIGHETSFÖRSÄKRING - RÄTTSSKYDDFråga om flera tvister skall räknas som en tvist

Bolaget har till nämnden hänskjutit fråga om tillämpning i nedanstående fall av följande försäkringsvillkor.

6 Försäkringsbelopp

Skandias ersättningskyldighet är vid varje tvist, mål eller ärende begränsad till fem basbelopp. Ersättningen för samtliga tvister som uppkommer under ett försäkringsår begränsas till 50 basbelopp.

En tvist, ett mål eller ärende föreligger om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist. Om den försäkrade har flera tvister skall dessa räknas som en tvist om yrkandena stöder sig på väsentligen samma grund.

Bolagets redogörelse för skadefallet:

Försäkringstagaren träffade med en entreprenör avtal om leverans och montering av marmor. Efter utförd entreprenad uppkom tvist mellan parterna. Försäkringstagaren innehöll betalning och yrkade prisavdrag på grund av att arbetet inte utförts på avtalat sätt och att materialet inte var av avtalad kvalitet. Försäkringstagaren har beviljats rättsskydd i tvisten. Tingsrätten har i målet meddelat dom, vilken överklagats av försäkringstagaren. Därefter upptäckte försäkringstagaren ytterligare brister i entreprenaden. Fuktskyddet var bristfälligt utfört vilket medförde att undergolven skadades. Försäkringstagaren väckte ny talan mot entreprenören och yrkade ersättning för följdskador och prisavdrag motsvarande kostnaden för avhjälpande av brister. I målet uppkom fråga om rättegångshinder på grund av litispendens. Frågan har prövats av Högsta domstolen som meddelat beslut innebärande att rättegångshinder inte föreligger.

Bolaget har vidare anfört: Bolaget har avböjt att bevilja rättsskydd i den nya tvisten. Bolaget anser att yrkandena i de båda tvisterna stöder sig på väsentligen samma grund och att därför endast en tvist föreligger enligt försäkringsvillkoren. -

1999:15

Försäkringstagaren anser med stöd av Högsta domstolens avgörande att den senare tvisten utgör en ny tvist och att rättsskydd bör beviljas.

Utlåtande:

Tvisterna avser olika felaktigheter i arbete som har utförts enligt ett och samma entreprenadavtal. Den omständigheten att Högsta domstolen ansett att tvisterna avser samma fråga och att rättegångshinder på grund av litispendens därmed föreligger är inte avgörande för frågan om yrkanden i tvisterna stöder sig på väsentligen samma grund.

Nämnden anser att yrkandena i försäkringstagarens båda tvisterna vilar på väsentligen samma grund. Tvisterna skall därför betraktas som en tvist vid tillämpning av åberopade försäkringsvillkoret.

SVN - Dnr 37/1999